

Suomen metsäkeskuksen lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle valtion talousarvioksi 2024

Maatalousjaosto, HE 41/2023 vp 26.10.2023

Anna Rakemaa

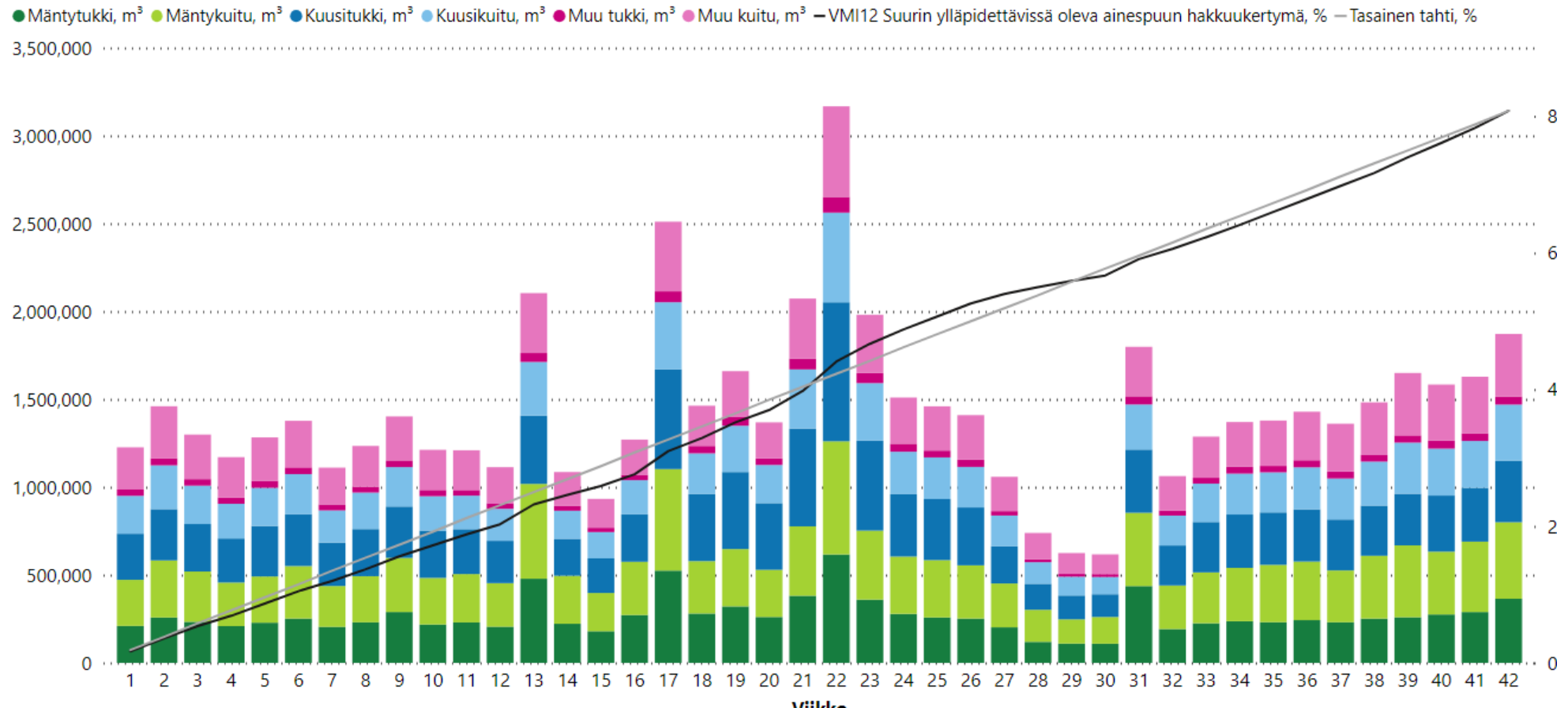
Hakkuumäärät ja niiden kehitys

- Venäjän tuontipuuta korvaavan energiapuun hankinta ja uudet investoinnit lisänneet puun hankintaa kotimaassa
- Pellervon taloustutkimus PTT:n metsäalan ennusteen (10.10.2023) mukaan Metsäteollisuuden pienentyvän puunkäytön vuoksi hakkuut ja puukauppamäärät notkahtavat tänä vuonna.
 - hakkuut vähentyvät tänä vuonna selvästi yksityismetsissä, ja teollisuuspuun kokonaishakkuumäärä laskee viime vuoteen verrattuna kuusi prosenttia noin 60 miljoonaan kuutiometriin
- Hakkuiden tuleva kehitys seuraa markkinatilannetta
- Hallitusohjelman linjauksen mukaan: ”metsien käyttöä ei rajoiteta”

Metsäkeskus

Hakkuuaikomukset 2023 metsäkäyttöilmoitusten perusteella

Metsäkeskus

Valtion talousarvioesitys 2024

30.40.46 Valtionapu Suomen metsäkeskukselle

- Metsäkeskuksen muutosneuvottelut 3.10.
 - Tuotannolliset ja taloudelliset syyt = toiminnan uudistaminen ja talouden tasapainottaminen
 - Tehtävien priorisointi, ”kaikkia nykyisiä tehtäviä ei voitane tulevaisuudessa tehdä”
 - Datan ja sähköisten palvelujen käyttö kaikissa toiminnoissa
 - Sopeutustarve € 4,5 milj.
 - Enintään 80 hengen irtisanominen + muut toimet
 - Digitiekartta ja 6-vuotinen metsävaratiedon inventointiohjelma 2020-
 - **Investoinnit** tietojärjestelmiin ja metsävaratiedon laitteisiin yht. **€ 10,5 milj. 2020-2024**
 - Metsävaratiedon tuotannon kustannukset **10v. → 6v. + € 3 milj. / a**
- ➡ **Koko toimialan tuottavuus ja toiminnan laatu**

30.40.46 Valtionapu Suomen metsäkeskukselle

- 2024:

- Uusi METKA: ”Metsäkeskus pitää kohtuuttomana, että lakimuutoksesta johtuvalle tietojärjestelmälle ei saada täyttä erillisrahoitusta.” **Vajaus € 400 000.**
- Kemera: lain voimassaolo päättyy 31.12.2023, toimeenpano ja valvonta (= henkilöstö- ja tietojärjestelmäkuluja (**tietoj. € 0.46 milj. / a = € 1.38 milj!**)) 2026 asti
- 30.40.45 Metsäluonnon hoidon edistämiseen + € 3 milj. **Vakiintuneen tavan mukaan kehyksen ylittävien tukitasojen hallinnointiin myönnetään ko. lisäystä vastaava resurssi – jostain syystä näin ei ole tällä kertaa toimittu.**
 - Tarve € 3 milj. lisäyksen hallinnointiin **€ 615 000**
- 30.40.47 Tuki joutoalueiden metsitykseen: lain voimassa olo päättyy 31.12.2023, toimeenpano ja valvonta (= henkilöstö- ja tietojärjestelmäkuluja) 2038 asti!
- Yksityisteiden ja niiden siltojen tietojärjestelmään pysyvä rahoitus

30.40.22 Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen

- "Momentti 30.40.22 tarjoaa maa- ja metsätalousministeriölle mahdollisuuden toteuttaa kohdennettua rahoitusta metsäpolitiikan kannalta tärkeisiin kohteisiin."
- **"Kansallisen metsästrategian toimeenpanoon on osoitettu 1 340 000 euroa, mitä voi pitää vaatimattomana huomioiden metsiemme käyttöön kohdistuvat odotukset ja uhkat."**
- "Hankerahoitus mahdollistaa uusien työmenetelmien ja -kalujen kehittämisen ja kentälle viennin. Hankerahoitus tukee hallitusohjelman tavoitteita, niin metsäalan uusiutumista, yrittäjyyttä kuin digitalisaation vauhdittamista."

30.40.44 Tuki puuntuotannon kestävyys- turvaamiseen

- Käyttö 2021 / € 42 milj.; 2022 / € 37 milj.; ennuste 2023 / n. € 42 milj.
- Uudessa tukijärjestelmässä (**METKA**) muutoksia tuettaviin työlajeihin sekä tukitasoihin. Uusia tukitasoja ei ole vielä vahvistettu => **2024 määrärahatason riittävyttä vaikea arvioida.**
- Metsätalouden tukijärjestelmä muuttuu vuoden 2024 alussa. Kestävän metsätalouden rahoituslain (Kemeran) korvaa Metsätalouden kannustejärjestelmä (METKA), jossa **de minimis-tukimenetelmä** nuoren metsänhoidon työlajissa. **Tukimuodon muuttaminen mahdollistaa myöntämisvaltuuden tason merkittävän laskun talousarviossa.**
- Metsäkeskus hallinnoi ja ylläpitää kahden eri tukijärjestelmän valvonta- ja maksatusmenettelyjä sekä kahta tukien käsittelyn tietojärjestelmää yllä vuoden 2026 loppuun asti (**Kemeran tietojärjestelmäkulu € 460 000 / a = € 1,38 milj. / 2024-2026**).

30.40.45 Metsäluonnonhoidon edistäminen

- Käyttö 2022 / € 9,0 milj. (€ 8,1 milj. y-tukeen, € 0,9 milj. lh-hankkeisiin) ennuste 2023 yht. € 12–14 milj.
- TAE 2024 € 11,0 milj. (€ 7,8 milj. y-tukeen, € 1,5 milj. lh-hankkeisiin, € 1,7 milj. Helmeen) – vähennys n. € 6,5 milj. mutta + € 3 milj. kehystasoon verrattuna
- HUOM. Hallinnoinnin kuluja ei ole huomioitu: ”Metsäkeskuksen on merkittävien säästötarpeiden ja omistajaohjauksen priorisointien takia erittäin vaikea sitoutua Helmi-ohjelman toteutukseen vuoden 2024 jälkeen, jolloin aiemmin myönnetty (Talousarvioesitys HE 154/2022 vp (19.9.2022)) rahoitus loppuu.”

30.40.41 Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen

- 2024 € 1,5 milj. vahinkojen korvaamiseen; 2023 € 2,2 milj. => varat vahinkojen korvaamiseen laskee € 0,7 milj. mutta **"Metsäkeskus katsoo, että vuodelle esitetty määrärahataso on riittävä metsätalouden hirvivahinkojen korvaamiseen."**
- Hirvivahinkoja korvattiin 2022 0,74 miljoonalla eurolla 1 460 hehtaarin alueelle. Eniten vahinkoja korvattiin Pohjois-Pohjanmaalla, Pohjois- Karjalassa ja Keski-Suomessa.

Hirvieläinvahinkokorvaukset Aikasarja

Maakunta

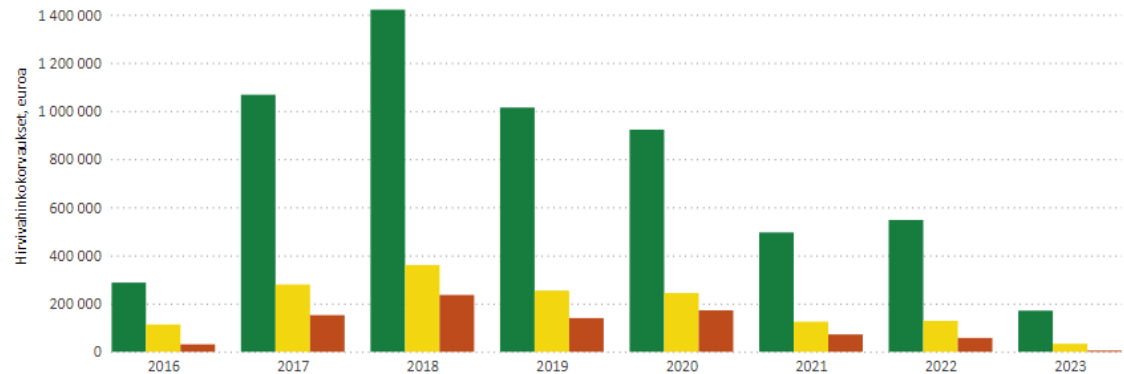
Kunta

Kaikki

Kaikki

Arvioidut hirvieläinvahinkokorvaukset eri vuosina, euroa

Kasvu- ja laatu tappio Arviointikustannukset Viljelykustannukset

Määrärahat momenteittain

(milj. euroa)	2022 TA + <u>LTA</u> t	2023 TA + <u>LTA</u> t	2024 TAE	KEHYKSET		
				2025	2026	2027
Kehittämishankerahoitus: Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen* (30.40.22)	30,897	14,966	4,204	4,204	4,204	4,204
Tuki puuntuotannon kestävyysden turvaamiseen (30.40.44)	57,130	47,497	38,377	35,987	35,987	35,987
Metsäluonnon hoidon edistäminen (30.40.45)	7,527	17,500	11,027	11,027	11,027	11,027
Valtionapu Suomen metsäkeskukselle (30.40.46)	43,835	45,999	43,025	41,287	41,287	41,287
Tuki joutoalueiden metsitykseen (30.40.47)	6,060	5,400	3,49	2,500	2,000	1,800
Eräät luonnonvaratalouden valtionavut (30.40.53)	1,132	1,132	1,132	1,132	1,132	1,132
Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (30.64.50)	8,656	8,696	7,344	7,370	7,370	7,370
METSÄTALOUTEEN BUDJETOIDUT MÄÄRÄRAHAT, TA	120,87	125,21	104,4	99,303	98,803	98,603
VALTUUS						
Tuki puuntuotannon kestävyysden turvaamiseen (30.40.44)	60,200	54,500	15,000	20,000	25,000	25,000
Tuki joutoalueiden metsitykseen (30.40.47)	8,200	8,200	0	0	0	0